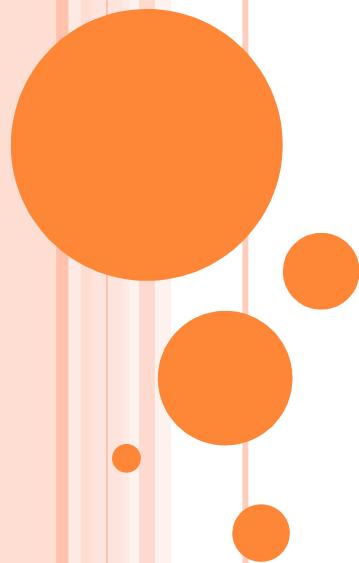

TERMINOLOGIJA – IZRAZOSLOVJE

UVOD V SOCIALNO DELO

Suzana Krivec, Anja Jaksetič, Tina Tomažič., Maja Gale, Špela Stanič, Laura Gačnik

SOCIALNO DELO

- Socialno izhaja iz latinske besede *socius*, ki pomeni tovariš. Iz istega korena izhaja beseda *societas*, ki pomeni družba.
- Delo izhaja iz francoske besede *tripalium*, kar pomeni jarem. Izraz je znan od 12. stoletja dalje.

UPORABNIK/KLIENT/STRANKA

- klient (Barker 1995:61)
- uporabnik (Malcolm Payne 1997)
- udeleženec v problemu (Peter Luessi – 1990)

DRUŽINA

- Ang. family
- Dva ali več ljudi, ki čutijo medsebojno pripadnost (Macarow 1995)
- Družin je kot socialna skupina, ki jo sestavljajo odraslih obeh spolov (Federico :1988)

OBIČAJI IN MORALA

- OBIČAJ: gr.ethos, je dolgotrajen način vedenja oz. ravnanja ljudi. Nastane z dolgotrajnim ponavljanjem. (Sruk, 1986:323)
- MORALA: lat= mos ali običaj, navada, nрав je skupek družbenih predpisov, norm. Morala je tem bolj učinkovita, kolikor bolj je ponotranjena (Sruk: 1986:284)

RELIGIJA

- Religion
- =sistem verovanja in delovanja, s pomočjo katerega se skupina ljudi sooča s poslednjimi problemi človeškega življenja. (Yinger 1957:9)

RENESANSA IN REFORMACIJA

- RENESANSA : 14. do 16. Stol.=začetek in razvoj modernega načina odkrivanja spoznanj, ki so potrebna za razumevanje življenja in človeške narave.
- REFORMACIJA: =skupno ime za vsa religiozna gibanja, ki so se pojavljala v ½ 16.stoletja kot znak upora in protesta do Rimokatoliške cerkve .
(Bosanac 1977:539)

SOLIDARNOST

- Lat. Solidus, kar pomeni trden, gost , čvrst
- Pomeni odnos med ljudmi, pomeni vzajemno pomoč, povezanost, »vsi za enega, eden za vse »
- Emile Durkheim ločil med mehansko in organsko solidarnostjo

DOBRODELNOST

- Ang,:charity, fran.charite = pomeni dajanje pomoči, predvsem materialne, vsem tistim, ki jo potrebujejo.
- Izhaja iz lat. besede caritas, kar pomeni drag, ljubljen
- = drugi imunski vzgib v človeku, namenjena pa je kateremukoli človeku, ki je v težavi ali stiski
(Ramovš 1995:70)
- Apostol dobrodelnosti: Vincente de Paula (1581-1660) iz Francije. Organiziral je pomoč bolnim in revnim in ustvaril prvo organizirano usposabljanje za socialne dejavnosti.

SUPERVIZIJA

- Razvila v medicini, od tod prenesla v socialno delo (Kaslow:1977)
- Pomeni, pogled od zgoraj, ki vključuje tudi nadzor.
- Dorothy Pettes (1979) opredeljuje supervizijo kot proces sodelovanja med socialnimi delavci.

METODA POMOČI SOCIALNEGA DELA S POSAMEZNIM PRIMEROM

- Pomeni, da je človeku mogoče pomagati le, če ga jemljemo kot svojsko osebo, ki se razvija v skladu z zahtevami in omejitvami svojega konteksta, vendar ima v sebi vedno tudi še neuresničene možnosti

ZNANSTVENA UTEMELJENA POMOČ

- Juan Luis Vives
- Gre za načela odnosa do uporabnika (npr. diferenciacija revežev)
- Ang. assistance scientifique

ZNANSTVENA DOBRODELNOST

- Thomas Chalmers 1813
- filozofija in metoda, ki so jo uporabljale dobrodelne organizacije tistega časa

PROFESIJA

- Abraham Flexner začetek 20. stoletja
- V celoti intelektualna operacija z veliko individualne odgovornosti, usmerjena k samoorganizaciji
- Ang.profession

SOCIALNI DELAVEC/ DELAVKA

- Simon Nelson Patten
- Je človek, ki je zaposlen na področju socialnega varstva.
- Konec 19. stoletja
- Social worker

EMPATIJA

- Psihološka sposobnost zaznavanja čustev druge osebe, brez da bi s tem podal svoje.
- Empatija pomeni proces doživljjanja z drugo osebo

ALTRUIZEM

- Lat. alter, drugi
- V najširšem smislu obsega pripravljenost žrtvovati se za druge.
- V ožjem smislu pa pomeni etično usmeritev, katere osnovno načelo je težiti k sreči, dobremu, dobrobiti drugih, četudi na račun lastne sreče.
- Nasprotje altruizmu je egoizem.

VREDNOTA

- :»Vrednota je zapleten, kompleksen, na različne načine utemeljen in koncipiran znanstveni ali filozofski pojem. Vrednote so lahko različni cilji; ... prav tako so vrednote različna spoznavna, moralno-etična, umetnostno-estetska, politična, verska in druga načela, norme in drže ...« (Sruk 1995: 349-350)
- Vrednote po hierarhični lestvici. Hierarhija vrednot, ki jo je postavil **Janez Musek**
- izpolnitvene (samoaktualizacija - pomenijo duhovno rast)
- moralne (vežejo se na dolžnosti, odgovornosti)
- potenčne (vežejo se na uspehe in dosežke)
- hedonske (vežejo se na užitke)
- Hedonske in potenčne imenujemo skupaj *dionizične* (po bogu vina in zabave Dionizu), moralne in izpolnitvene pa *apolonske* (po bogu lepote in popolnosti Apolonu).

METODA

- »Metoda socialnega dela je v svojem najširšem pomenu način, sredstvo in oblika postopanja v socialnem delu. Metoda je torej dejavnik zavestno odbranih, strokovno in znanstveno izdelanih postopkov v dobro organiziranem socialnem delu« (Dervišbegović 1995: 74).
- Metoda je »način, kako doseči kakšen cilj, namen. Metoda je premišljeno dejanje, postopek ...«(Sruk 1995: 205)

METODOLOGIJA

- Nauk o metodah oziorama preučevanje metod (Sruk Ibidem).

BOETIKA

- Vedo o socialnem delu je Blaž Mesec poimenoval *boetika*. To je *veda o pomaganju*.

PREDMET VEDE SOCIALNEGA DELA

- »... *Predmet vede socialnega dela je raziskovanje, odkrivanje in sistematično spoznavanje dejavne človečnosti ...« (Nedeljković 1983:23)*
- »... *Predmet vede o socialnem delu kot humanistične znanosti je raziskovanja strukture človeških potreb, poti in načinov njihovega zadovoljevanja in humanizacije, socialnega vedenja in preprečevanje socialnih problemov ...«* (Martinović 1987: 6)
- »... *Predmet vede o socialnem delu je preučevanje procesov pomoči ljudem v stiski, medsebojne pomoči in solidarnosti ...«* (Mesec 1990: 146).

ORGANIZACIJA

- je skupina ljudi oz. kolektiv, ki je usmerjen v nek cilj, deluje na delitvi dela in ima različne socialne interese in enake funkcionalne cilje.

MARKSIZEM

Karl Marx (1818-1883) predstavlja smer v filozofiji, ki izhaja iz njegovih razmišljanj. Na prvo mesto postavlja pravico in svobodo, da človek uresniči vse svoje zmožnosti.

HOLISTIČNO RAZUMEVANJE ČLOVEKA

- pogled na človeka v njegovi življenjski situaciji

SOCIALNO DELO V SLOVENIJI PO 1945. LETU

- 1. FAZA: Nepoklicno socialno delo
(1945 – 1957)
- 2. FAZA: Začetki profesionalizacije in institucionalizacije socialnega dela
(1958 – 1964)
- 3. FAZA: »Podružbljanje« socialnih dejavnosti
(1965 – 1988)
- 4. FAZA: Socialno delo na prehodu v profesijo

BESEDE

- **Socialni – ekonomski avtomatizem** (1945 – 1957)

Stalinistična teorija, na osnovi katere naj bi se vsi socialni problemi reševali spontano in sami od sebe.

- **Birokratizem** (fra.- bureau-urad, uradno polje, in hrateo-vladati)

- To je sistem v upravi, za katerega je značilno pretirano poudarjanje predpisov (formalizem) in togo upoštevanje pravnih norm

- “*Birokratizem je formalizem, gospodstvo neživljenske šablone, ki zatira, hromi, pohablja vse živo...*” (Sruk, 1986)

- Je nasprotje SD, vendar je v njem prisoten.

besede

- **Proces profesionalizacije in institucionalizacije**
 - profesionalizacija = pojav, da nekaj postane poklicno
 - institucionalizacija = družbeno priznavanje te profesije in začetek njenega osamosvajanja
 - Ta proces se začne l. 1958, ko so ugotovili, da se družba sooča s št. sociološkimi problemi.
- **Krepitev oz. dodajanje moči – Dennis Saleebey**
 - (empowerment, strength perspective)
 - Iskanje virov, potencialov, ki pomagajo uporabniku dobiti večji vpliv nad svojim življnjem.
- **Prostovoljno delo**
 - (voluntarily work)
 - Proces deprofesionalizacije, ki se pojavi v četrtri fazi.
 - V tem procesu soc. delavci prevzemajo druge vloge (iniciatorja, supervizorja, organizatorja itd.).

